

Vredesoverleg of niet, het hek blijft

Het zwaar bewaakte hek op de grens van India met Pakistan markeert de diepe kloof tussen beide landen. Aarzelend zoekt men nu toenadering: de ministers van Buitenlandse Zaken zouden vandaag over vrede praten. Maar die gesprekken gaan op het laatste moment niet door. Mentale barrières laten zich niet snel overwinnen. Afsluitend deel van een serie over het leven in het grensgebied.

3.000 kilometer prikkeldraad en landmijnen

Het hek langs de grens van India en Pakistan is vanuit de ruimte zichtbaar. Foto's AFP

In het dorpje Muthianwala, vlakbij de Indiaas-Pakistaanse grens wordt boer Daval Singh wakker na een middagdutje. Het loopt al rond het middaguur en eigenlijk zou hij zijn land moeten bewerken. Maar dat kan niet. Zijn land ligt tussen een zwaar bewaakt hek op Indiaas grondgebied en de grens. Het hek is bedoeld om smokkelaars en terroristen buiten te houden. Normaal gesproken mogen de boeren er 's ochtends doorheen om aan de slag te gaan. Maar vandaag blijft de poort dicht. Om onbekende redenen, zoals wel vaker gebeurt.

„Gisteren zag ik Pakistaanse boeren graan oogsten, van 's ochtend zeven uur tot 's avonds laat. Mijn eigen graan staat op het land te verpieteren”, zegt Singh. Hij heeft nog geen tulband op. Zijn lange haar – sikhs laten hun haar groeien als teken van devotie – is opgebonden in een knot vóór op zijn hoofd. Losse slierters hangen langs zijn slaperige gezicht.

Het hek, dat over de volledige lengte van de grens is opgetrokken, toont hoe diep India Pakistan wantrouwt. Sinds februari zoeken beide landen weer toenadering tot elkaar. Dat gebeurde eerder, maar steeds kwamen de ervijanden opnieuw tegenover elkaar te staan (zie kader), vaak na terreuraanslagen die volgens India waren voorbereid in Pakistan.

Pakistan heeft zwakjes geprotesteerd tegen de aanleg van het hek. Volgens sommige analisten komt de afrastering het land goed van pas bij het in toom houden van extremisten die India te lijf willen, én als argument tegen beschuldigingen van betrokkenheid bij aanslagen in India.

De Indiaas-Pakistaanse grens is ongeveer 3.000 kilometer lang. Je kunt niet zo maar even over het hek klimmen. Het is ruim drie meter hoog en bestaat uit twee afrasteringen tegenover elkaar, afgezet met prikkeldraad. De vier meter daartussen zijn bezaaid met landmijnen. Langs het hek zijn zoeklichten aangebracht en Israëlische sensoren die reageren op beweging en warmte. Het hek staat onder stroom. Het wordt bewaakt door de Border Security Force (BSF), een speciale, zwaar bewapende politiemacht in camouflage-uniformen van ruim 200.000 mensen. Het hek is zo lang dat het zichtbaar is vanuit de ruimte als het 's nachts wordt verlicht.

Na een succesvol bezoek van de Pakistaanse president Asif Ali Zarda-

ri aan New Delhi in april leek het de goede kant op te gaan met de besprekingen. Inmiddels is het enthousiasme getemperd. Nog altijd is geen voortgang geboekt in de slepende kwestie-Kashmir. Wel werd meer samenwerking afgesproken op handelsgebied en bij de bestrijding van terrorisme, *cybercrime*, mensenhandel en valsmunterij. Maar een ontmoeting van de ministers van Buitenlandse Zaken vandaag is tot nader order uitgesteld. Officieel wegen de Indiase presidentsverkiezingen van morgen. Maar vermoedelijk speelt het negeren door Pakistan van informatie over terreurverdachten die India al geruime tijd geleden overhandigde een grotere rol.

Sinds hun onafhankelijkheid in 1947 hebben India en Pakistan drie oorlogen gevoerd. Beide landen bezitten inmiddels kernwapens.

Volgens analist Raja Mohan van de Observer Research Foundation in New Delhi staan er grote belangen

‘We moeten van onze mentale hekken af’

Indiase analist Raja Mohan

op het spel: „Er staan hier twee kernmachten tegenover elkaar. Dat is levensgevaarlijk. Deze vijandschap, met de miljarden dollars die dat kost, is een zware last. Niet alleen onze arme regio, maar de hele wereld zal ervan profiteren als we gaan samenwerken. Er zullen nieuwe markten worden aangeboord. Dat is goed voor iedereen.”

Maar niet voor boer Singh. Hij beseft dat het hek zal blijven. Zijn hove is armoedig. De deuren zijn van afvalhout en hangen scheef, in de muren zitten scheuren. Voor het hek kon hij goed leven van de opbrengst van zijn land. Nu niet meer.

Volgens Rana Gurmit Singh Sodhi, lid van het parlement in deelstaat Punjab, worden alleen al in zijn district ruim 2.000 boeren benadeeld. In heel Punjab zijn dat er waarschijnlijk ruim 10.000. Hoeveel het er in India zijn, is onbekend. Ook de overige inwoners van Punjab hebben onder de afrastering te leiden. „Dit is een doodlopend gebied. De overheid investeert hier niet. Er is geen werk, de mensen trekken weg en het stroomt vol met drugs.”

Verslaving aan alcohol, heroïne en synthetische drugs grijpt de laatste jaren om zich heen. Vooral Afghaanse heroïne vormt een probleem. De smokkel is sterk toegenomen. Volgens de BSF werd vorig jaar 70 kilo heroïne onderschept. In mei van dit jaar was dat 180 kilo. Dorpelingen vertellen dat Pakistaanse smokkelaars pakjes heroïne in lange buizen stoppen die ze door het prikkeldraad proberen te duwen, waarna Indiase handlangers de drugs ophalen. De smokkelaars zijn bewapend. Vaak klinken 's nachts schotenwisselingen. Laatst zou de BSF drugssmokkelaars hebben doodgeschoten.

„Dat klopt” zegt kapitein Mander Singh, die de BSF-compagnie bij Muthianwala leidt. Hij laat thee serveren bovenop een bunker, 300 meter van de grens, met zicht op het hek. „Mijn mannen hebben vier Pakistaanse drugsdealers gedood. We hebben toestemming om te schieten op iedereen in de buurt van het hek.” Dit jaar werden al twaalf smokkelaars gedood. De dorpingen klagen over het optreden. Boeren die zich zonder geldige reden te dicht bij de afrastering ophouden worden soms dagenlang ondervraagd en mishandeld, vertellen ze.

De kapitein heeft vertrouwen in de vredesbesprekingen en vindt dat de banden met Pakistan veel hechter moeten worden dan ze nu zijn.

„Maar het hek blijft”, zegt hij. Hij voert geregeld overleg met een kapitein van de Pakistaanse Rangers aan de andere kant. Dan roepen ze elkaar op met fluitsignalen en zetten een tafel neer op de grenslijn. „Pakistan krijgt de drugssmokkel niet onder controle. Laatst onderschepten we ook nog een zending vals Indiaas geld. Als we het hek weghalen worden we overspoeld met problemen.”

Ook in Kashmir, waar Pakistaanse en Indiase militairen elkaar bestookten, blijft het onrustig. Twee Indiërs werden gedood. Er was een speciale bijeenkomst van hoge militairen nodig om de rust te herstellen.

Analist Raja Mohan waarschuwt voor overspannen verwachtingen. „We hebben niet alleen te maken met een hek aan de grens maar ook met mentale hekken. Politici en generaals houden vast aan ouderwetse vijandschap in een nieuwe globaliserende wereld. Eerst moeten we van die barrière af, dan volgt de rest.”

JOERI BOOM

Drie keer oorlog en vele keren bijna oorlog

1947 – oorlog: Pakistaanse paramilitairen vallen Kashmir binnen, India slaat terug.

1965 – oorlog: Pakistaanse infiltranten proberen een opstand in Kashmir te ontketenen, India reageert met een aanval op Pakistan.

1971 – oorlog: India interenieert in de oorlog van Pakistan tegen (het latere) Bangladesh.

1974 – India doet eerste kernproef.

1984 – bijna oorlog: India bezet de Siachen-gletsjer, hoog in de Himalaya tussen beide landen.

1998 – de introductie van kernwapens: eerst test India er zes, vijf-

ten dagen later Pakistan ook zes. **1999** – bijna oorlog: Kashmir-militanten bezetten met Pakistaanse steun posities aan de Indiase kant van de bestandslijn.

2002 – bijna oorlog: India en Pakistan mobiliseren 800.000 militairen nadat moslimterroristen van Lashkar-e-Taiba het Indiase parlement hebben aangevallen. India stelt Pakistan verantwoordelijk.

2008 – bijna oorlog: na de aanslagen in Mumbai (164 doden) door Lashkar-e-Taiba zou India gedreigd hebben met een grootscheepse aanval op Pakistan.

Indiase boeren op weg naar hun land, dat achter het hek ligt.